యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇంకొకరు

వర్సెస్

షేర్ సింగ్ మరియు ఇతరులు

7వ ఫిబ్రవరి, 1997

[కె.రామస్వామి మరియు ఎస్.సగీర్ అహ్మద్ న్యాయమూర్తులు]

భూసేకరణ చట్టము , 1894:

సెక్షన్ 4(1) 'గైర్ ముమ్కిన్ పహార్' (సాగుకు పనికిరాని బంజరు బూమి) సేకరణ– పరిహారం– భూమిపై హక్కుకు సంబంధించిన వివాదం – భూమి గ్రామ సభ (Gaon Sabha)కు నిహితమై (vested) ఉన్నదను ప్రాతిపదికన నష్టపరిహారం క్లెయిం చేశారు – ఆ భూమికి తమను తాము భూమిదార్లమని చెప్పుకొని ప్రతివాదులు క్లెయిం చేశారు – నిర్ణయం: భూమి ఖుద్‌ఖాస్త్ (Khudkhast) (స్వయం సాగులో ఉన్న) కాదని, ప్రతివాదులు దాని భూమిదార్లు కాదు – గ్రామ సభకు భూమి నిహితమై ఉన్నది.

ఢిల్లీ భూ సంస్కరణల చట్టము , 1954:

సెక్షన్ 3 (11), 3 (13), 5,7 మరియు 154 –"ల్యాండ్"–"గైర్ ముమ్కిన్ పహార్" – నిర్ణయం : యజమాని సాగు చేసిన భూమి కాదు కాబట్టి అది ఖుద్ ఖాస్త్ భూమి కాదు ప్రతివాదులు ఆ భూమికి యజమానులు కాలేనందున, వారు దానికి భూమిదార్లు కాదు , అందువల్ల "గైర్ ముమ్కిన్ పహార్" లో యాజమాన్య హక్కు ఉండదు . భూమి గ్రామ సభలో నిహితమై (vested) ఉంటుంది.

హట్టివి. సుందర్ సింగ్, [1971] 2 ఎస్. సి. ఆర్ 163, పైన ఆధారపడ్డారు.

పూర్వనిర్ణయబద్ధము – తీర్పు: స్పష్టమైన వ్యక్తీకృత ఉత్తర్వు (speaking order) లేకుండా రాజ్యాంగం 136వ అధికరణము క్రింద దాఖలైన ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్ ను కొట్టివేయడం పూర్వ నిర్ణయంగా పరిగణించబడదు – భారత రాజ్యాంగము , 1950 – అధికరణ 136.

సివిల్ అప్పీలేట్ విచారణ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ 1993 నాటి నెం.2183.

ఆర్.ఎఫ్.ఎ.నెం.167/1986 లో ఢిల్లీ ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క 30.5.91 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి

అప్పీలు దారుల తరపున సి.వి.ఎస్.రావు కొరకు వసీం ఖాద్రి.

ఎం.సి.ధింగ్రా, డి.నాగర్, ఎల్.సి.చచి మరియు కె.ఎస్.రాణా ప్రతివాదులు కోసం,

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు ప్రకటించబడింది:

ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్ ఢిల్లీ ఉన్నత న్యాయస్థానం డివిజన్ బెంచ్, 1991 మే 30న ఆర్.ఎఫ్.ఎ.నెం.167 / 86 నందు ఇచ్చిన తీర్పు నుండి ఉత్పన్నమవుతుంది.

అంగీకరించబడిన వాస్తవాలు ఏమిటంటే, భూసేకరణ చట్టము, 1864 లోని సెక్షన్ 4 (1) కింద ప్రజా ప్రయోజనం కోసం కొన్ని భూములను స్వాధీనం చేసుకోనుటకు నోటిఫికేషన్ ప్రకటించబడింది. దీనిలో గ్రాము సభ, తేఖండ్ మరియు ప్రతివాదులు పరిహారానికి హక్కును క్లెయిమ్ చేస్తూ ప్రత్యర్థి దావాలు చేశారు. భూసేకరణ అధికారి /కలెక్టర్ పరిహారాన్ని స్వీకరించే హక్కును నిర్ణయించలేకపోవడంతో, చట్టము సెక్షన్ 30 కింద రిఫరెన్స్‌తో జిల్లా కోర్టు ఫిబ్రవరి 22,1986 నాటి అవార్డు మరియు ఢిల్లీ భూ సంస్కరణల చట్టము సెక్షన్ 154 (సంక్షిప్తంగా, 'చట్టం') తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 7 కింద వివాదంలో ఉన్న భూమి గ్రాంవ్ సభకు చెందినదని పేర్కొంది. అందువల్ల యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా స్వాధీనం చేసుకున్న భూమికి పరిహారం పొందే హక్కు దీనికి ఉంది. దీనితో అసంతృప్తి చెందిన ప్రతివాదులు పైన పేర్కొన్న అప్పీల్‌ను దాఖలు చేశారు. ఉన్నత న్యాయస్థానం వివాదాస్పద తీర్పులో "గైర్ ముమ్కిన్ పహార్" సాగు చేయదగిన భూమి అని, అందువల్ల సెక్షన్ 7కి వివరణ చర్య ద్వారా, ఇది గ్రాంవ్ సభలో నిహితం నుండి మినహాయించబడిందని పేర్కొంది. పర్యవసానంగా, ప్రతివాదులు ఆస్తి యజమానులుగా ఉండటం వలన పరిహారానికి అర్హులు. అందువల్ల, ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్.

కొంతమంది ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది అయిన గౌరవ ఎం. సి. ధింగ్రా, ఈ కోర్టు ఇలాంటి ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్లను కొట్టివేసినందున, ఈ అప్పీల్ పరిశీలనకు అర్హమైనది కాదని, ప్రారంభంలో మా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. ఈ వాదంలో మాకు ఎటువంటి బలం కనిపించ లేదు. ఈ న్యాయస్థానం, అప్పటికే, ఈ అప్పీల్‌లో ఇప్పటికే అనుమతి మంజూరు చేసింది, కానీ, దురదృష్టవశాత్తు, ఆ విషయం సంబంధిత బెంచ్‌ల దృష్టికి, మాలో ఒకరు (కె.రామస్వామి, న్యాయమూర్తి) అధ్యక్షత వహించిన దానితో సహా, తీసుకురాలేదు. పర్యవసానంగా, ఎటువంటి స్పష్టము వ్యక్తమగు ఉత్తర్వు లేకుండా కొన్ని ప్రత్యేక సెలవు పిటిషన్లు తిరస్కరణకు గురయ్యాయి. స్పష్టము వ్యక్తమగు ఉత్తర్వు లేకుండా ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్‌ను కొట్టివేయడం అనేది పూర్వనిర్ణయంగా ఉండదని ఈ కోర్టు తీసుకున్న

అనేక నిర్ణయాల ద్వారా స్థిరపడిన చట్టపరమైన స్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని , విస్తృతంగా ఉన్న చట్టపరమైన విషయమును పరిశీలించాల్సి ఉంది . తదనుగుణంగా, మేము అభ్యంతరాన్ని తిరస్కరిస్తూ మరియు మేము గుణాగుణముల పై ఇరు పక్షాల న్యాయవాదులను విన్నాము .

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు గ్రామ సభకు చెందిన విజ్ఞులైన న్యాయవాది గౌరవ వసీం ఎ. ఖాద్రీ, శ్రమించి చేసిన దర్యాప్తు మరియు చక్కగా చేసిన సమర్పణలో, చట్టము యొక్క సంబంధిత నిబంధనలను మరియు హట్టివర్సెస్ సుందర్ సింగ్, [1971] 2 ఎస్. సి. ఆర్. 163 కేసులో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని మా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు , మరియు భూమిధర్, సిర్దార్, కౌలుదారు, యజమాని మొదలైనవారు కలిగి ఉన్న పూర్వపు హక్కు, యాజమాన్యము మరియు ఆసక్తిని నిర్మూలించడం మరియు వాటిలో కొత్త హక్కులను ప్రదానం చేయడం ఈ చట్టము మరియు ఢిల్లీ భూ సంస్కరణల నియమాలు , 1954 యొక్క లక్ష్యము అని వాదించారు . చట్టము సెక్షన్ 7తో పాటు చదివిన చట్టము సెక్షన్ 154 అమలులోకి రావడం ద్వారా మిగతా భూములన్నీ గ్రామ సభలో విలీనం చేయబడతాయని కూడా భావించబడింది. ప్రతివాదులు భూమిదారులు కాదు . ఇందలి భూమి రెవెన్యూ రికార్డులలో "గైర్ ముమ్కిన్ పహార్" అని నమోదు చేయబడినది , మరో మాటలో చెప్పాలంటే , ఇది సాగు చేయలేని బంజరు భూమి. చట్టము లోని సెక్షన్ 7కి వివరణలో వివరించిన విధంగా 'బంజరు భూమి' నిర్వచనం నుండి ఇది మినహాయించబడలేదు . చట్టము లోని సెక్షన్లు 5, 7, 11 మరియు 154లతో సంబంధిత నిబంధనలు, చట్టము లోని 3(13)లోని, 'భూమి' నిర్వచనంతో, సెక్షన్ 3(11-ఎ)లో నిర్వచించిన 'కలిగి ఉండు ' హోల్డింగ్, సెక్షన్ 3(17) క్రింద 'యజమాని'లతో కలిపి చదివితే ,'గైర్ ముమ్కిన్ పహార్'కు ప్రతివాదులు భూమి దారులు కారని స్పష్టమవుతుంది. పర్యవసానంగా, చట్టము సెక్షన్ 154తో పాటు చదివిన సెక్షన్ 7 క్రింద భూమి గ్రామ సభకు నిహితమైనది . మరోవైపు, ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది గౌరవ ధింగ్రా, గౌరవ ఎల్. సి. చెచి చట్టము లోని సెక్షన్ 5తో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 11 క్రింద హక్కును ప్రదానం చేసే లక్ష్యంతో , చట్టము సెక్షన్ 7కి వివరణలో 'బంజరు భూమి ' యొక్క సమగ్ర నిర్వచనం ప్రకారం ప్రతివాదులు భూమిదారులు అని వాదించారు . పర్యవసానంగా, ఇది సాగు చేయదగిన భూమి, చట్టము ప్రకారం వారికి భూమి హక్కును ఇస్తుంది. ఈ గైర్ ముమ్కిన్ పహార్ సాగు చేయదగిన భూమి అని ఒక ప్రకటన కోసం ఒక ప్రాతినిధ్య దావాలో సివిల్ కోర్టు ప్రకటించిందని కూడా వాదించబడింది . ఈ చట్టము క్రింద ఇది బంజరు భూమి అని డిప్యూటీ కమిషనర్ తెలుపడం సరైనది కాదు , డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా చేసిన అప్పీల్ పై న్యాయస్థానం ఈ విషయాన్ని తిరిగి కొత్తగా నిర్ణయించుటకు గాను డిప్యూటీ కమిషనర్కు పంపింది . కానీ అది గైర్ ముమ్కిన్ పహార్ అని డిప్యూటీ

కమీషనర్ నిర్ణయించలేదు . పర్యవసానంగా, డిప్యూటీ కమీషనర్ నిహితపరుస్తూజారీ చేసిన ఉత్తర్వు లేదు. (Nonest). అందువల్ల ఉన్నత న్యాయస్థానం సరిగ్గాఈ విషయము లోకి వెళ్ళింది . దానికి మద్దతుగా, గౌరవ న్యాయవాది రెండవ అప్పీల్లోగౌరవ సింగిల్ జడ్జి తీర్పుపై ఆధారపడ్డారు . ఈ విషయము లో ఉన్నత న్యాయస్థానం డివిజన్ బెంచ్ తీసుకున్నఅభిప్రాయము శాసనము పరంగాసరైనదని కూడావాదించారు. ఇది జోక్యానికి కోరదు .

సంబంధిత వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే , పరిశీలన కోసం తలెత్తేవిషయము ఏమిటంటే, గ్రామ కామన్ పవార్ భూమి అనేది చట్టము యొక్కసెక్షన్ 7 యొక్కమొదటి భాగం యొక్క అమలు నుండి మినహాయించు యించటానికి సెక్షన్ 7కి వివరణ యొక్కఅర్థంలో వచ్చేవిధంగా భూమి కాదా? సెక్షన్ 3 (13) హెచ్ 'భూమి' ని ఇలానిర్వచిస్తుంది:

"(13) 22, 23 మరియు 24 సెక్షన్లలో మినహా "భూమి" అంటే వ్యవసాయము , ఉద్యానవనం లేదాపశు సంవర్ధనానికి సంబంధించిన ప్రయోజనాల కోసం చేపలు పట్టడం మరియు కోళ్ళ పెంపకంతోసహాఆక్రమించబడింది..."

అంగీకరించినట్లుగా, వివాదంలోని భూములు గ్రామ కామన్ పవార్ గా రెవెన్యూరికార్డులలో నమోదు చేయబడినవి. అందువల్లవ్యవసాయము , ఉద్యానవనం, పశువుల పెంపకానికి సంబంధించి చేపల పెంపకం మరియు కోళ్ళపెంపకం మొదలైన వాటితోసహా భూములను కలిగి ఉండకూడదు లేదాఆక్రమించకూడదు లేదాఉపయోగించకూడదు.

'చట్టము యొక్కసెక్షన్ 3 (11) కింద 'కలిగి ఉండు' నిర్వచించబడిన దాని అర్థం

(ఎ) ....

(బి) యజమానులకు సంబంధించి, సిర్ లేదా ఖుద్కాశ్త్ గా ఉన్నభూమి భాగం లేదా కొన్ని భాగాలు .

'ఖుద్కాశ్త్'ను సెక్షన్ 3 (12ఎ) కింద నిర్వచించబడిన అర్థంలో – భూమి (సిర్ కాకుండా) అంటే యాజమానిచే స్వయము గాలేదాసేవకులు లేదాకూలీ కార్మికుల ద్వారాసాగు చేయబడేది.......

"(ఎ) ఈ చట్టము ప్రారంభమైనప్పుడు, లేదా

(బి) ఈ చట్టము ప్రారంభానికి ముందటి ఐదేళ్ల కాలంలో ఏ సమయము లోనైనా, అటువంటి ప్రారంభ సమయము లో అలా నాగు చేయబడినా లేదా కాకపోయినా, అయినప్పటికీ, అలా నాగు చేయబడిన తర్వాత, ఏ సమయము లోనూ కౌలుదారుకు అద్దెకు ఇవ్వబడనిది అయితే."

అందువల్ల గ్రామ షేకిన్ పవార్ యజమాని నాగు చేసిన భూమి కాదని, అందువల్ల ఇది ఖుద్ఖాశ్త్ కాదని పైన పేర్కొన్న నిబంధనల నుండి స్పష్టమవుతుంది.

చట్టము సెక్షన్ 5 భూమిధర్ ను ఈ విధంగా నిర్వచిస్తుంది:

"5. భూమిధర్–ఈ క్రింది తరగతులలో దేనికైనా చెందిన ప్రతి వ్యక్తి భూమిధర్ అవుతారు, మరియు అన్ని హక్కులను కలిగి ఉంటారు మరియు ఈ చట్టము ద్వారా లేదా క్రింద భూమిధర్ కు ఒనగూరిన లేదా విధించబడిన అన్ని బాధ్యతలకు లోబడి ఉండాలి, అవి:

(ఎ) సిర్ లేదా ఖుద్ఖాశ్త్ భూమిని కలిగి ఉన్న యజమాని, యజమాని యొక్క పంటను కలిగి ఉన్నవారు (గ్రోవర్ హోల్డర్), పంజాబ్ అద్దె చట్టము, 1887 లోని 5 కింద ఆధీనం కలిగిన అద్దెదారు, రెవెన్యూ రేట్ల ప్రకారం అద్దె చెల్లిస్తున్న లేదా అమ్మకం ద్వారా హక్కు బదలాయించదగు పట్టాదవామీ లేదా ఇస్తమరి పట్టా ఉండి క్రింద భూమి కలిగి, ఈ చట్టం ప్రారంభంలో భూమిదారుగా ప్రకటించబడిన వ్యక్తి;

(బి) ఈ చట్టం ప్రారంభంలో భూమిదారులుగా ప్రకటించబడిన క్లాజు (ఎ) లో సూచించిన వారు మరియు ఉప–కౌలుదారులు కాకుండా అన్ని తరగతుల కౌలుదారులు; లేదా

(సి) ఈ చట్టం ప్రారంభమైన తర్వాత, భూమికి భూమిదారుగా అంగీకరించబడిన ప్రతి వ్యక్తి లేదా చట్టంలోని ఏదైనా నిబంధన క్రింద భూమిదారుగా హక్కులు పొందిన వ్యక్తి"

ఫలితంగా, ప్రతివాదులు భూమిదారులు కాదు, ఎందుకంటే వారు యజమానిగా భూమిని కలిగి లేరు, అందువల్ల గ్రామ షేకిన్ పవార్ లో యాజమాన్య హక్కు కలిగి ఉండదు.

చట్టము లోని చాప్టర్ 'బి' కొన్ని యాజమాన్య హక్కుల సమవాయమును ప్రతిపాదిస్తుంది. యజమానులు ఈ భాగంలోని సెక్షన్ 7 కింద పనికిరాని భూములు, సాధారణ వినియోగము ఉన్న పచ్చిక భూములు మొదలైన వాటిలో యాజమాన్య హక్కులను గ్రామ సభకు చేయుతాయని ప్రతిపాదిస్తుంది మరియు వాటికి చెల్లించవలసిన పరిహారాన్ని

"(1) బంజరు భూములు, మేత లేదా అడవి నుండి అటవీ ఉత్పత్తుల సేకరణ, చేపలు పెంచే భూముల నుండి చేపలు వంటి సాధారణ వినియోగం గల సంప్రదాయ సాధారణ పచ్చిక భూములు, శ్మశాన వాటికలు లేదా మృతదేహాల ఖననస్థలాలు నడక మార్గాలు, ప్రజా బావులు, చెరువులు మరియు నీటి కాలువలు లేదా ఖలిహాన్ లకు సంబంధించిన వ్యక్తిగత యజమాని లేదా యజమానుల అన్ని హక్కులు, అటువంటి యజమాని లేదా యజమానులు మరియు ఏ ఇతర వ్యక్తి మధ్య ఇప్పటికే ఉన్న ఒప్పందం పరిధిలోకి వచ్చినా, రాబోయే ఈ చట్టము ప్రారంభం నుండి ఉప -విభాగం (2) యొక్క నిబంధనలను అనుసరించి పేర్కొన్న ఒప్పందాలు ఏవైనా ఉంటే, చెల్లనివి అవుతాయి.

అయితే, అటువంటి భూమి ఈ ఉపవిభాగంలో సూచించబడిన, ఉపయోగాలు కాకుండా ఇతర ప్రయోజనాల కోసం కమతాల ఏకీకరణ ఫలితంగా అందుబాటులో ఉన్నట్లయితే, అటువంటి ఏకీకరణ ఫలితంగా, దానికి బదులుగా పక్కకు ఉంచబడిన భూమి, ఈ చట్టము యొక్క ప్రయోజనాల కోసం, ఈ ఉపవిభాగంలో సూచించిన ప్రయోజనాల కోసం మొదట ఉద్దేశించిన భూమిగా పరిగణించబడుతుంది.

వివరణ–ఈ ఉప విభాగం యొక్క ప్రయోజనం కోసం–

(i) ''బంజరు భూమి''లో సాగు చేయదగిన మరియు సాగు చేయలేని గ్రామంలోని పనికిరాని ప్రాంతాలు, నది ఒడ్డున ఉన్న ఏదైనా భూమితో సహా, సాగు చేయని ప్రాంతం మినహా చట్టము సెక్షన్ 6 (ఎ) (iii) లో సూచించిన ఒక ఆసామి ఆక్రమించిన లేదా కలిగి ఉన్న ప్రాంతం.

(ఎ) అటువంటి యజమాని లేదా యజమాని కమతాలలో చేర్చుకుండి యది, లేదా

(బి) 1956 అక్టోబరు 28వ తేదీకి ముందు ఏ సమయములోనైనా సెక్షన్ 3లోని క్లాజ్ (143) లో పేర్కొన్నవి కాకుండా ఇతర ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించబడినది; లేదా

(సి) సెక్షన్ 3 లోని క్లాజ్ (13) లో పేర్కొన్నవి కాకుండా ఇతర ప్రయోజనాల కోసం 1958 అక్టోబర్ 28వ తేదీకి ముందు ఎప్పుడైనా విలువ చెల్లించి సదుద్దేశంతో కొనుగోలు చేసిన వ్యక్తి"

సెక్షన్ 7 వివరణతో చదివిన ఉమ్మడి పఠనం నుండి బంజరు భూమి సెక్షన్ 7 నుండి మినహాయించకపోతే, వ్యక్తి భూములు, పచ్చిక భూములు లేదా సామాజిక వినియోగము భూములు

మొదలైన వాటిలో యజమానుల హక్కులు గ్రాంవ్ సభలో నిహితమవుతాయని తెలుస్తుంది .
యజమాని కమతాలలో చేర్చుడిన బంజరు భూమి విభాగం 7 క్రింద పరిగణించబడే బంజరు భూమి నుండి మినహాయించబడింది.

యజమానులు మరియు ఉన్నత తరగతి కౌలుదారులకు అనుకూలంగా భూమిధారి హక్కుల ప్రకటన, పరిహారం మరియు భూ ఆదాయాన్ని చట్టము యొక్క సెక్షన్ 11 నిర్దేశిస్తుంది. ఉప-విభాగం (1) దీనిని అందిస్తుంది;

"(1) ఈ క్రింది భూకమతాలు కలిగి ఉన్న వ్యక్తులను సెక్షన్ 10లోని నిబంధనలకు లోబడి, భూమిధర్ వ్యక్తులుగా డిప్యూటీ కమీషనర్ ప్రకటించాలి; అవి:

(ఎ) పంజాబ్ కౌలు చట్టము, 1887 వర్తించే ప్రాంతాలలో ఖుద్ ఖాష్త్ భూమి లేదా యజమాని యొక్క ఉపవనం/తోట లేదా ఆగ్రా కౌలు చట్టము, 1901 వర్తించే ప్రాంతాలలో, సిర్ భూమి లేదా ఖుద్ ఖాష్త్ భూమి లేదా యజమాని యొక్క ఉపవనం/తోటలు;

(బి) పంజాబ్ కౌలుదారు చట్టము, 1887 సెక్షన్ 5 కింద అమ్మకం ద్వారా బదిలీ హక్కుతో ఆక్రమణ గలిగిన కౌలుదారుల క్రింద ఉన్న భూమి; మరియు

(సి) పట్టాదవామి లేదా ఇస్తుమ్రారీ కింద అమ్మకం ద్వారా బదిలీ హక్కుతో కౌలుదారులు కలిగి ఉన్న భూమి."

సెక్షన్ 11 అమలులోకి రావడం ద్వారా, భూమి దార్ కమతాలు మొ॥ వాటితో సహా అన్ని భూములు భూమి దార్ హక్కుగా ప్రకటించబడతాయి . అందువల్ల ఖుద్ ఖాష్త్ భూమి యొక్క నిర్వచనంతో సెక్షన్ 7 క్రింద పనికిరాని భూమికి వివరణతో కలిపి చదివిన సెక్షన్ 5 అమలు చేయడం ద్వారా మరియు ఆ భూములు భూమిదారీకలిగి లేనందున, వివరణ క్రింద చట్టంలోని సెక్షన్ – 7 పరిధి నుంచి మినహాయించడానికి, దానిని బంజరు భూమిగా పరిగణించలేమని స్పష్టమవుతుంది.

చట్టము సెక్షన్ 154లో దాని పర్యవసానమేమిటో పేర్కొనబడింది. సెక్షన్ 154 ఇలా ఉంది:-

"154. గ్రాంవ్ సభలో కొన్ని భూములు మొదలగునవి నిహిత పర్చడం – (1) ఈ చట్టం ప్రారంభం నాడు –

> (i) సాగు చేయదగిన లేదా ఇతరత్రా అన్ని భూములు, ఆ నాటికి ఏదైనా కమతం లేదా తోట కలిగి ఉండు భూమి మినహా, గ్రామసభ (గాంవ్ సభ) ప్రాంతంలో ఉన్నవి గ్రామసభకు చెందుతాయి.''

అందువల్ల ఆ నాటికి ఏదైనా కమతం లేదా తోట కలిగి ఉండు భూమి తప్ప మిగిలిన అన్ని భూములు సాగు చేయదగినవి లేదా ఇతరములు చట్టము ప్రారంభమైన తేదీ నుండి గ్రామ సభలో నిహితమవుతాయి.

ఈ విషయము కూడా ఇకపై సమగ్రమైనది కాదు. ప్రతివాదిస్తయిది టికేసులో (పైన పేర్కొన్నవి), ఈ న్యాయస్థానం చట్టము లోని సంబంధిత నిబంధనలను పరిశీలించి, ఈ విధంగా తీర్పు ఇచ్చింది:

> ''చట్టము 6,11,13 మరియు 154 సెక్షన్లు కలిసి చదివితే, ఈ చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత, వ్యవసాయ భూమికి యజమానులు ఉనికిలో ఉండరని చూపిస్తుంది. ఏదైనా భూమి యజమాని కమతంలో భాగమైతే, అతను దానికి భూమిదారు అవుతాడు. అది కౌలుదారు లేదా ఉప-కౌలుదారు మొదలైన వారి కమతంలో భాగమైతే, అతను భూమిదారుడు లేదా ఒక అసామి అవుతారు, ఆ తరువాత ఆ భూమిపై యాజమాన్య హక్కులు అంతమవుతాయి. యజమాని లేదా ఏ ఇతర వ్యక్తి కమతం కాని భూమి, గ్రామ సభలో నిహితమవుతుంది. యజమానుల విషయంలో, భూమిపై వారి హక్కులు, నిర్వహణ ప్రకారం, చట్టము ప్రారంభమైనప్పుడు ఏవైతే వారి సిర్ లేదా ఖుద్ఖాస్త్ కమతాల విషయంలో మాత్రమే కొనసాగుతాయి. యజమాని సర్ లేదా ఖుద్ఖాస్త్ కాకపోతే, అది అతని కమతం కాదు, తత్ఫలితంగా, అటువంటి భూమి సెక్షన్ 154 కింద గ్రామ సభలో నిహితమవుతుంది.''

దీని ఫలితం ఏమిటంటే యజమాని యొక్క హక్కులు తుడిచిపెట్టుకుపోతాయి. ముందు చెప్పినట్లుగా, రెవెన్యూ రికార్డులలో నిర్దిష్టముగా గ్రామ పంచాయితీ ద్వారా గ్రాన్ సమాజ్ పహాడ్ గా ఆ భూమిని నమోదు చేశారు. ఆ పరిస్థితులలో, ప్రతివాదులు ఖుద్ఖాస్త్ దారులుగా ఈ గ్రామ పంచాయితీ పహాడ్ భూమి కలిగిన యజమానులుగా లేరు. పర్యవసానంగా, ఆ భూమి గాంవ్ సభలో నిహితమై ఉంటుంది. ప్రతినిధి హోదాలో ఒక ప్రకటన కోసం దాఖలు చేసిన నమునుపటి సివిల్ దావాలో, ఉన్నత న్యాయస్థానం విషయములోకి వెళ్లలేదనేది నిజం, కానీ మాత్రమే అంశం డిప్యూటీ కమిషనర్ ఈ అంశాన్ని తిరిగి నిర్ణయించలేరని దీని అర్థం కాదు, వాస్తవానికి అతను ఈ అంశాన్ని పునః పరిశీలించి, ఉత్తర్వు శాసనమునకు అనుగుణంగా ఉందో లేదో నిర్ణయించడానికి ఆయా పక్షాలను వినాలి. అయినప్పటికీ,

ఇది ఏ విధంగానూ సమస్యను మిగిల్చదని కూడా నేను స్పష్టం చేయాలనుకుంటున్నాను "అని పేర్కొంటూ వదిలివేయబడింది. అందువల్ల భూమి యొక్క స్వభావానికి సంబంధించి రెండవ విచారణలో ఉన్నత న్యాయస్థానంలో ఎటువంటి అంతిమ నిర్ధారణ నమోదు చేయబడలేదు. మరోవైపు, ఈ విషయాన్ని పెద్దది చేశారు. ఆ దశలో, భూసేకరణ చర్యలు ప్రారంభించబడ్డాయి. ఫలితంగా, డిప్యూటీ కమిషనర్ తదుపరి చర్య తీసుకోలేదు. ఫలితంగా, మొత్తం సమస్య పెద్దదిగా మారింది. అందువల్ల ఇద్దరు గౌరవ సింగిల్ జడ్జిల నిర్ణయాల మధ్య వైరుధ్యం ఏర్పడినప్పుడు, డివిజన్ బెంచ్ విషయములోకి వెళ్లిందని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. కానీ, చట్టము యొక్క నిబంధనల ప్రభావాన్ని అది సరిగా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు మరియు సెక్షన్ 7 కింద 'బంజరు భూమి' యొక్క వివరణలో సాగు చేయదగినది, పనికిరానిది మరియు గైర్ ముమ్కిన్ పహార్ సాగు చేయదగిన బంజరు భూమి అని నిర్ధారణకు వచ్చింది మరియు ప్రతివాదులు భూమికి యజమానులు అయ్యారు మరియు పరిహారానికి అర్హులు. పైన పేర్కొన్న చర్చను దృష్టిలో ఉంచుకుని, డివిజన్ బెంచ్ తీసుకున్న అభిప్రాయం స్పష్టంగా తప్పుగా ఉంది. తదనుగుణంగా, మేము ఉన్నత న్యాయస్థానం తీర్పును పక్కన పెట్టి, జిల్లా కోర్టు తీర్పును ధృవీకరించాము.

అప్పీల్ తదనుగుణంగా అనుమతించబడుతుంది, కానీ ఈ పరిస్థితులలో, ఖర్చులు లేకుండా.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.